

pentru consolidare și renovare timp de doi ani. Am acceptat să fiu director, din dragoste pentru teatrul brăilean, văzînd că nimeni nu-și ia răspunderea conducerii instituției în asemenea condiții. M-am zbatut mult pentru începerea lucrărilor și pentru terminarea lor în cel mai scurt timp. Aceasta, însă, m-a consumat foarte mult și, odată cu redeschiderea sălii, am cerut eliberarea din funcție. Nu știu dacă am fost un director bun sau rău, căci, fiind mai mult diriginte de șantier, nu mi-am putut verifica însușirile de conducător de teatru. Nici ca actor nu am progresat, jucînd, în doi ani, doar două roluri. N-am vrut să joc mai mult, deoarece mi s-ar fi părut că-mi frustrez colegii. În ciuda condițiilor vitrege, activitatea teatrului nu s-a întrerupt, așa cum nu este întreruptă nici acum, cînd sala este iarăși închisă, de peste doi ani. Am ajuns la concluzia că teatru se poate face oriunde. E nevoie doar de pasiune și de dragoste pentru meserie. În situația dată, am scos, printre altele, și premiera *Don Carlos*, spectacol care face cinste echipei noastre.

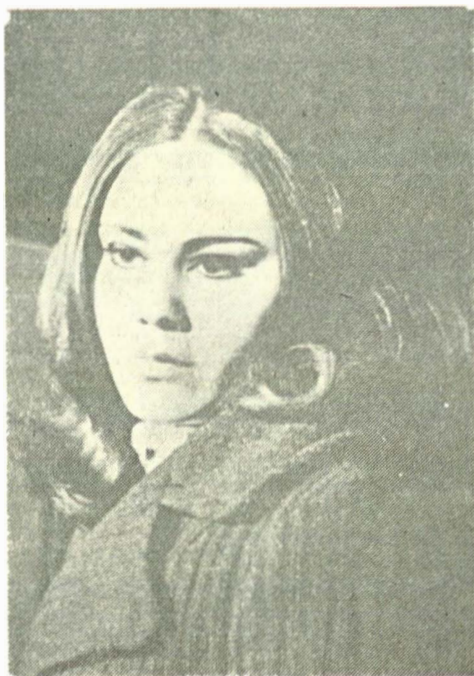
— Și, acum, ce jucați ?

— Filip al II-lea și Marin Șofletea, ultimul, în piesa *Omul din baie de Mireea Radu Iacoban*. La prima vedere, punerea față în față a acestor două roluri pare cam ridicolă, situație sesizată de anii colegi puși pe calambururi. Dar, în cei 34 de ani de actorie și cu peste 150 de roluri jucate, am învățat și am aplicat întotdeauna principiul de a nu face diferență între roluri. Deci, nici Marin Șofletea nu va fi lipsit de cea mai mare atenție în construirea sa, scopul final fiind succesul piesei și, respectiv, al rolului.

— Constat că vîrsta dumneavoastră artistică măsoară cu exactitate vîrsta politică a României socialiste. Ce ne puteți spune, pentru viitor ?

— Am intrat anul acesta în cea de-a 35-a stagionă. Cu aceleași principii despre meserie, cu același entuziasm și cu pasiune tinerescă, voi continua să activez și în următorii... 35 de ani, deoarece acest crez artistic mă îndeamnă să slujesc scena, pînă cînd viața mă va scoate la pensie.

Rep

■ LENA MORARU

Să ne exprimăm fiecare, înăuntrul echipei spectacolului

Se tot vorbește, în ultima vreme, de regizorul creator ; de cîte ori aud discuții pe această temă, mă simt întrucîtva nedumerită. Spectacolul implică o muncă colectivă, este o artă colectivă și, de vreme ce regizorul este considerat creator, actorul sau scenograful trebuie priviți și ei ca atare. Desigur, ideea directoare, posibilitatea de coordonare, crearea stării specifice, a atmosfere-

rei de repetiție, sînt în mîna regizorului; dar, cînd ideea este numai un firicel care trebuie curățat de alburii, pentru a curge liber, cum s-ar putea obține acea stare de creație (aș spune, de har), fără concursul actorilor? Corect ar fi să vorbim despre creația spectacolului, implicîndu-i în aceeași măsură pe actori, pe regizori, pe scenografi; adică, despre echipă. De fapt, despre echipă se discută, deși nu în aceeași măsură. Dar, de ce mă preocupă pe mine, tînără actriță (la cinci ani de la absolvirea L.A.T.C.), aceste lucruri? Iată de ce: plecăm, după terminarea Institutului, actori, regizori, scenografi, în teatrele din întreaga țară, plecăm purtînd cu noi multe stîngăcii, dar și fantezie, prea puțină experiență, în schimb prospective, multă capacitate de dăruire, pasiune. Plecăm hotărîți să întindem între noi și spectatori, între modul nostru și modul lor de a gîndi și a vedea lucrurile, un pod al înțelegerii și al comunicării. Dar acest pod trebuie să existe în primul rînd între noi, creatorii spectacolului. Nu mă refer la legăturile strict profesionale dintre actor și regizor sau dintre actori, ci la înțelegerea la care trebuie să ajungem noi, oameni aparținînd unor generații diferite, cu mentalități diferite, cu modalități diferite de exprimare, cu (de ce nu?) foarte serioase divergențe de opinii.

Se spune că dacă ți s-a acordat de la început încrederea de a interpreta roluri importante (și acesta e cazul meu, exersîndu-mă la Teatrul „Maria Filotti” din Brăila și la T.E.S., unde lucrez acum, pe partituri generoase), ai fost bine primit în teatru. Poate, nu e suficient.

În fond, nu numai că avem propria noastră personalitate artistică — măcar în germene — dar purtăm și un bagaj de cunoștințe, ne-am format un anumit mod de gîndire, un anumit gust estetic, pe care și-au pus amprenta și dascălii noștri. Ni se poate acorda mai mult credit.

Este un bun cîștigat faptul că spectacolul teatral, acest produs spiritual colectiv, trebuie să reprezinte un punct de vedere contemporan, punctul nostru de vedere, atitudinea creatorilor de teatru față de tot ceea ce-i înconjoară. Această opțiune a noastră (tînăr actor, regizor, scenograf), dorim și avem datoria de a ne-o exprima în spectacolele la care colaborăm; îndreptîndu-ne cu brațele deschise către teatrele și colectivele în care ne vom integra, ar trebui să fim primiți cu aceeași generozitate, fără idei preconcepute, cu dorința sinceră de a accepta aoul pe care-l aducem, nu de dragul inovației în sine, ci pentru că fiecare generație are — sau, în orice caz, trebuie să aibă — ceva de spus. Atunci s-ar naște, într-adevăr, o colaborare fructuoasă, o reușită a noastră,

colectivă (idealfel, nici nu cred în reșita individuală); atunci s-ar putea vorbi de o reală înuță primire. În acești cinci ani de la absolvire, am încercat întotdeauna să mă apropiu de concepția, de punctul de vedere al regizorului și al colegilor actori cu care am colaborat, insistînd ca, la rîndul meu, să fim înțeleasă de ei. Rolurile care mi-au reușit cel mai bine au fost cele în care, purtînd mesajul unui text dramatic — evident, trecut prin viziunea regizorului — m-am exprimat cu fidelitate pe mine însămi. Am jucat destul de mult, în această perioadă relativ scurtă, și, după modul în care m-am apropiat de personajele pe care am încercat să le scriez, le-aș grupa în trei categorii. Au fost roluri care mi-au pus probleme serioase, atît din punctul de vedere al înțelegerii psihologiei, cît și din acela al găsirii celor mai adecvate modalități de redare scenică. Acestea mi-au dat cea mai mare bătaie de cap și pe ele le-am iubit cel mai mult. Așa au fost Mela Dulka din *Moralitatea doamnei Dulka* de G. Zapolska (la Teatrul „Maria Filotti” din Brăila), Laura Ciobanu din *Arborele genealogic* de Lucia Demetrius și Lizy din *Potopul*, prelucrare de Mihail Sebastian după H. Berger (amîndouă, la T.E.S.). Am avut și roluri care mi-au fost, cum s-ar spune, mai la îndemînă, care îmi erau atît de apropiate încît aveam impresia că mă joc pe mine însămi. Leua Moraru: *Maria Panait-Doruleț* din *Visul unei nopți de iarnă* de Tudor Mușatescu, Alionușka din *Floricea purpurie* de I. Karnaukova și Braușevici (la Brăila), sau Beilke și Esther, două personaje create de Șalom Mehem, care pot fi întîlnite pe scena T.E.S. în serile în care se joacă *Tevie lăptarul* și, respectiv, *Comoara*. Au mai fost și alte roluri (nu multe, două), pe care a trebuit să mi le apropiu, cu care nu aveam nici un fel de afinitate, care nu-mi plăceau, ci cu mult mai rău: îmi erau indiferente. Nu cred că mi-am ieșit foarte bine.

Așa cum un regizor n-ar trebui să accepte montarea unui spectacol care nu-l interesează, care nu-l reprezintă și cărnă, implicit, nu-i poate asigura o eficiență maximă, poate că, tot așa, și noi, actorii, n-ar trebui să jucăm roluri pe care le simțim străine, pentru că din indiferență nu se poate naște un personaj viu. Dar, practic, e oare posibil așa ceva? Sînt texte dramatice mai bune sau mai slabe, spectacole mai reușite sau mai puțin reușite, roluri mai interesante sau mai puțin interesante. Cum spune vulpea din „Micul prinț” al lui Saint-Exupéry: „nimic nu e perfect”.